

BIBLIOTEKA PRAWA HANDLOWEGO

redakcja naukowa

Andrzej Kidyba

SPÓŁKA
KOMANDYTOWA

Aleksander Kappes

LEX

a Wolters Kluwer business

BIBLIOTEKA PRAWA HANDLOWEGO

redakcja naukowa
Andrzej Kidyba

SPÓŁKA
KOMANDYTOWA

Aleksander Kappes

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

Stan prawny na 1 marca 2014 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne

Agata Czuj

Łamanie

Andrzej Gudowski

Projekt graficzny okładki i stron tytułowych

Maciej Sadowski

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-3233-0

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Książkę tę dedykuję Mojemu Synowi Kubie

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	15
WSTĘP.....	17
CZĘŚĆ 1. Konstrukcja jurystyczna spółki komandytowej	19
Rozdział 1. Istota spółki komandytowej.....	21
§ 1. Pojęcie spółki komandytowej	21
1. Definicja.....	21
§ 2. Cel i charakter prawny spółki komandytowej	22
1. Cel spółki.....	22
2. Charakter prawny spółki komandytowej	24
§ 3. Znaczenie gospodarcze spółek komandytowych	24
§ 4. Geneza i rozwój historyczny spółki	28
§ 5. Stosunek prawny spółki komandytowej	29
§ 6. Struktura prawna spółki komandytowej	31
1. Organizacja spółki komandytowej	31
2. Nietypowe spółki komandytowe	32
3. Elementy osobowe spółki komandytowej	39
4. Elementy kapitałowe w spółce komandytowej	40
§ 7. Podmiotowość prawna spółki komandytowej	40
1. Podmiotowość na gruncie kodeksu handlowego	40
2. Podmiotowość na gruncie kodeksu spółek handlowych ..	42
3. Możliwe przyszłe rozwiązania	43
4. Podmiotowość prawna spółki komandytowej w innych gałęziach prawa	43

Rozdział 2. Formy ustrojowe spółki komandytowej	46
§ 1. Pojęcie i rodzaje form ustrojowych	46
§ 2. Spółka komandytowa przed wpisem do rejestru	47
§ 3. Spółka komandytowa jako podmiot prawa	49
§ 4. Spółka komandytowa w likwidacji i upadłości	50
1. Spółka w fazie likwidacji	50
2. Spółka komandytowa w upadłości	52
§ 5. Formy ustrojowe spółki komandytowej w transformacji	55
Rozdział 3. Istota udziałów w spółce komandytowej	58
§ 1. Pojęcie udziału	58
§ 2. Rodzaje udziałów	59
1. Udział kapitałowy	59
2. Udział rozliczeniowy	63
3. Udział likwidacyjny	64
4. Udział w zyskach i stratach	65
§ 3. Udział spółkowy (ogół praw i obowiązków współnika)	70
§ 4. Obrót ogółem praw i obowiązków w spółce komandytowej	71
Rozdział 4. Wkłady do spółki komandytowej	74
§ 1. Istota wkładu	74
1. Pojęcie wkładu	74
2. Charakter prawny wkładu	76
§ 2. Przedmiot wkładu	77
1. Przedmiot wkładu w ogólności	77
2. Kryteria zdolności aportowej	78
3. Szczególne przedmioty wkładu	80
§ 3. Rodzaje wkładów	85
§ 4. Wniesienie wkładów	86
§ 5. Odpowiedzialność za niewniesienie lub wadliwe wniesienie wkładu	90
CZĘŚĆ 2. Utworzenie spółki komandytowej	93
Rozdział 1. Zawiazanie spółki komandytowej	95
§ 1. Czynności poprzedzające zawarcie umowy spółki komandytowej	95

1. Negocjacje przyszyłych wspólników	95
2. Deklaracja intencji	96
3. Problem umowy przedwstępnej	97
4. Sytuacje szczególne	98
§ 2. Zawarcie i forma umowy spółki komandytowej	98
§ 3. Treść umowy spółki	100
1. Zagadnienia ogólne	100
2. Firma spółki	101
3. Siedziba spółki	102
4. Przedmiot działalności	102
5. Czas trwania spółki	104
6. Wkłady wspólników	104
7. Suma komandytowa	105
§ 4. Zawarcie umowy spółki komandytowej przy przekształceniu	106
§ 5. Status prawny spółki komandytowej w fazie poprzedzającej jej rejestrację	108
1. Charakter prawny spółki w fazie poprzedzającej jej rejestrację	108
2. Problem następstwa prawnego	111
Rozdział 2. Powstanie spółki jako podmiotu prawa	113
§ 1. Utworzenie spółki przez wpis spółki zawiązanej	113
1. Charakter wpisu do rejestru	113
2. Postępowanie poprzedzające wpis	114
3. Treść wpisu	115
§ 2. Utworzenie spółki przez wpis przekształconej spółki handlowej	117
CZĘŚĆ 3. Wspólnicy w spółce komandytowej	119
Rozdział 1. Osoby wspólników	121
§ 1. Osoby fizyczne	121
§ 2. Osoby prawne	123
§ 3. „Ułomne” osoby prawne	124
§ 4. Pozostałe zagadnienia	127

Rozdział 2. Obowiązki wspólników	129
§ 1. Obowiązki komplementariuszy	129
1. Obowiązki majątkowe komplementariuszy	129
2. Obowiązki korporacyjne komplementariuszy	130
§ 2. Obowiązki komandytariuszy	132
1. Obowiązki majątkowe	132
2. Obowiązki niemajątkowe	134
Rozdział 3. Uprawnienia wspólników	135
§ 1. Uprawnienia majątkowe	135
1. Prawo do zysku	135
2. Prawo do zwrotu udziału kapitałowego w następstwie wypowiedzenia udziału w spółce	136
3. Prawo do udziału w kwocie likwidacyjnej spółki	136
4. Prawo do odsetek od udziału	137
§ 2. Uprawnienia korporacyjne	138
1. Prawo do prowadzenia spraw spółki	138
2. Prawo do reprezentacji	138
3. Prawo do wypowiedzenia umowy spółki	139
4. Prawo do żądania rozwiązania spółki i wyłączenia wspólnika	139
5. Uprawnienia kontrolne	139
Rozdział 4. Zmiany w składzie osobowym spółki komandytowej	141
§ 1. Zbycie ogółu praw i obowiązków przez dotychczasowego wspólnika	141
§ 2. Przystąpienie do spółki nowego wspólnika	145
§ 3. Zmiana statusu wspólnika przez komplementariusza i komandytariusza	145
§ 4. Wypowiedzenie udziału przez dotychczasowego wspólnika	146
§ 5. Śmierć wspólnika bez dziedziczenia i z dziedziczeniem udziału spółkowego	148
§ 6. Ustanie bytu prawnego wspólnika będącego osobą prawną (ułamną osobą prawną)	151
§ 7. Zająęcie udziału spółkowego przez wierzyciela wspólnika	152

CZĘŚĆ 4. Prowadzenie spraw i reprezentacja spółki komandytowej	155
Rozdział 1. Prowadzenie spraw spółki	157
§ 1. Pojęcie prowadzenia spraw spółki	157
1. Zagadnienia ogólne	157
2. Sposób regulacji prowadzenia spraw spółki	158
§ 2. Prowadzenie spraw przez komplementariuszy (model kodeksowy)	161
1. Zasady ogólne	161
2. Czynności nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności spółki	162
3. Czynności przekraczające zakres zwykłych czynności spółki	163
4. Czynności nagłe	164
5. Pozbawienie komplementariusza prawa prowadzenia spraw spółki	165
6. Możliwe rozwiązania umowne	167
§ 3. Prowadzenie spraw przez komandytariuszy	168
1. Model kodeksowy	168
2. Model umowny	169
§ 4. Uprawnienia informacyjne wspólników	171
1. Uprawnienia kontrolne wynikające z ustawy	171
2. Uprawnienia informacyjne komandytariusza na podstawie zarządzenia sądu	172
3. Ocena kodeksowych uprawnień informacyjnych komandytariusza	173
Rozdział 2. Reprezentacja spółki	175
§ 1. Pojęcie reprezentacji	175
§ 2. Reprezentacja przez komplementariusza	177
1. Zasady kodeksowe	177
2. Pozbawienie prawa do reprezentacji	178
3. Zdolność do czynności prawnych komplementariusza	181
4. Reprezentacja spółki przez komplementariusza niebędącego osobą fizyczną	183

§ 3. Reprezentacja przez komandytariusza	184
1. Zasady reprezentacji	184
2. Zdolność do czynności prawnych komandytariusza – pełnomocnika spółki	185
§ 4. Reprezentacja spółki przez pełnomocnika	187
CZĘŚĆ 5. Odpowiedzialność w spółce komandytowej	189
Rozdział 1. Generalne zasady odpowiedzialności za zobowiązania spółki komandytowej	191
§ 1. Zagadnienia ogólne	191
§ 2. Odpowiedzialność komplementariusza	194
1. Osobisty charakter odpowiedzialności	194
2. Nieograniczony charakter odpowiedzialności	196
3. Odpowiedzialność solidarna	196
4. Odpowiedzialność subsydiarna	199
5. Abstrakcyjny – konkretny charakter odpowiedzialności komplementariusza	202
6. Odpowiedzialność za dług cudzy	203
7. Akcesoryjność	204
8. Odpowiedzialność w pieniądzu – odpowiedzialność w naturze	205
9. Obiektywny charakter odpowiedzialności	206
10. Zarzuty stawiane wierzycielowi	207
11. Bezwzględnie obowiązujący charakter przepisów o odpowiedzialności	207
§ 3. Odpowiedzialność komandytariusza	208
1. Pojęcie sumy komandytowej	208
2. Suma komandytowa a wkład	213
3. Inne odrębności odpowiedzialności komandytariusza w stosunku do odpowiedzialności komplementariusza	220
Rozdział 2. Szczególne przypadki odpowiedzialności w spółce komandytowej	223
§ 1. Klasyfikacja szczególnych przypadków odpowiedzialności	223
§ 2. Odpowiedzialność przed wpisem spółki do rejestru	224

§ 3. Odpowiedzialność związana z przeniesieniem ogółu praw i obowiązków wspólnika na inną osobę (art. 10 § 3 k.s.h.)	227
§ 4. Przystąpienie do spółki komplementariusza	229
§ 5. Przystąpienie do spółki komandytariusza (art. 114 k.s.h.)	230
§ 6. Uzyskanie statusu komplementariusza przez dotychczasowego komandytariusza i statusu komandytariusza przez dotychczasowego komplementariusza	231
§ 7. Zawarcie umowy spółki komandytowej z przedsiębiorcą prowadzącym przedsiębiorstwo	233
§ 8. Zamieszczenie nazwiska komandytariusza w firmie spółki (art. 104 § 4 k.s.h.)	236
§ 9. Podjęcie czynności reprezentacyjnych przez komandytariusza bez ujawnienia pełnomocnictwa lub z przekroczeniem granic umocowania albo działanie bez umocowania (art. 118 k.s.h.)	238
§ 10. Odpowiedzialność za zobowiązania spółki w procesie łączenia z udziałem spółki komandytowej	242
§ 11. Śmierć wspólnika jawnego z przyznaniem spadkobiercom statusu komandytariusza (art. 583 k.s.h.)	243
§ 12. Przekształcenie spółki osobowej w spółkę komandytową (art. 584 k.s.h.)	244
CZEŚĆ 6. Spółka komandytowa w likwidacji, procesach transformacyjnych	247
Rozdział 1. Rozwiązanie spółki komandytowej	249
§ 1. Pojęcie rozwiązania spółki	249
§ 2. Względne przyczyny rozwiązania spółki	249
§ 3. Bezwzględne przyczyny rozwiązania spółki	252
Rozdział 2. Likwidacja spółki komandytowej	256
§ 1. Postępowanie likwidacyjne spółki komandytowej	256
1. Spółka komandytowa w likwidacji	256
2. Osoby likwidatorów	256
3. Rozpoczęcie likwidacji	257
4. Czynności likwidatorów	258

§ 2. Zakończenie działalności spółki bez przeprowadzania likwidacji	259
1. Uzgodnienie wspólników o nieprzewodzeniu postępowania likwidacyjnego	259
2. Przyznanie majątku spółki jednemu wspólnikowi	261
3. Brak likwidacji w przypadku wykreślenia spółki z rejestru po transformacji spółki	261
§ 3. Odpowiedzialność likwidatorów	262
1. Rodzaje odpowiedzialności	262
2. Odpowiedzialność odszkodowawcza wobec wierzycieli spółki	262
3. Odpowiedzialność wobec spółki	262
4. Odpowiedzialność niemajątkowa	263
Rozdział 3. Procesy transformacji prawnych spółki komandytowej	264
§ 1. Łączenie z udziałem spółki komandytowej	264
§ 2. Przekształcenie spółki komandytowej	266
1. Pojęcie i przyczyny przekształcenia spółki komandytowej	266
2. Istota przekształcenia	266
3. Procedura przekształcenia	267
4. Przekształcenie spółki kapitałowej w komandytową	268
5. Przekształcenie spółki osobowej w komandytową	268
Rozdział 4. Upadłość spółki komandytowej	269
§ 1. Przesłanki upadłości	269
§ 2. Skutki ogłoszenia upadłości spółki komandytowej	270
§ 3. Zakończenie upadłości spółki komandytowej	271
BIBLIOGRAFIA	273

Wykaz skrótów

AKTY PRAWNE

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121)
- k.h. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- pr. upadł. i nap. – ustawa z dnia 20 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm.)

- przep. wpraw. k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.)
- ustawa o KRS – ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1203 z późn. zm.)

PERIODYKI

- Mon. Praw. – Monitor Prawniczy
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- PiP – Państwo i Prawo
- PPH – Przegląd Prawa Handlowego
- PUG – Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego

Pewnego dnia Livardez oznajmił mi, że wiedząc, z jaką biegłością prowadzę handel z Wyspami Filipińskimi, postanowił tytułem spółki komandytowej umieścić u mnie milion.

*Jan Potocki, Rękopis znaleziony w Saragossie,
tekst oparty na przekładzie Edmunda Chojeckiego, Poznań 2007, s. 317.*

Wstęp

Na gruncie kodeksu spółek handlowych spółka komandytowa stała się bardzo popularnym typem przedsiębiorcy, wybieranym jako forma prowadzenia działalności gospodarczej z racji pojedynczego opodatkowania podatkiem dochodowym, ograniczonej odpowiedzialności (nieodpowiedzialności) części wspólników za zobowiązania spółki, ale także z uwagi na wielką elastyczność tej spółki, która – dzięki w dużej mierze względnie obowiązującej regulacji kodeksowej – pozwala na indywidualne ukształtowanie tej spółki w umowie stosownie do oczekiwań wspólników.

Niniejsza praca jest jednym z opracowań cyklu „Biblioteka Prawa Handlowego” – serii publikacji poświęconej problematyce spółek handlowych i niektórych czynności handlowych, jaka w ostatnim czasie powstała z inicjatywy i pod redakcją naukową prof. zw. dr. hab. Andrzeja Kidyby. Choć książka ta, jak i cały cykl, jest skierowana do prawników praktyków, to jednak dzięki używanemu w niej językowi po jej lekturę mogą także sięgnąć przedsiębiorcy zainteresowani spółką komandytową. Publikacja nie ma jednak charakteru poradnikowego. Zawiera bowiem analizy teoretyczne wielu zagadnień, które tego wymagały. W mojej – jako autora – intencji praca stanowić ma kompleksowe opracowanie poświęcone tytułowej spółce, jakkolwiek problematyka ta jest na tyle obszerna, a praktyka stawia stale nowe wyzwania, że z natury rzeczy trudno oczekiwać, by wszelkie możliwe kwestie zostały w niej omówione.

Niniejsze opracowanie ma charakter kompleksowy w tym znaczeniu, że nie ogranicza się do analizy zagadnień związanych wyłącznie ze spółką komandytową. Regulacja ustawowa tej spółki ma bowiem charakter dualistyczny. Przepisy o spółce komandytowej obejmują

w art. 102–124 k.s.h. wyłącznie zagadnienia charakterystyczne dla tej spółki. W pozostałym zakresie do spółki komandytowej stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej (art. 103 k.s.h.). Dlatego w wielu fragmentach pracy omawiam nie tylko przepisy o spółce jawnej, lecz także korzystam z dorobku doktryny w zakresie spółki jawnej.

Dla mnie osobiście książka ta jest już piątą poświęconą spółce komandytowej na przestrzeni ostatnich szesnastu lat. Stanowi jednak próbę nowego spojrzenia na wiele problemów związanych z tytułową spółką. Pojawiły się bowiem nowe zagadnienia, a wiele znanych wcześniej zostało ujętych w zmieniony sposób. Nie można bowiem zapominać, że od połowy lat dziewięćdziesiątych, kiedy rozpocząłem badania nad spółką komandytową (równoległe z prof. A. Kidybą), ukazało się bardzo wiele artykułów i większych opracowań dotyczących tej spółki. W latach dziewięćdziesiątych niemal nie występowała ona w praktyce, podczas gdy obecnie mamy do czynienia z prawie dwunastoma tysiącami spółek komandytowych. Uzasadnia to „pochylenie się” od nowa nad tą spółką.

Łódź, 21 lutego 2014 r.

dr hab., prof. UŁ Aleksander Kappes

CZEŚĆ **1** KONSTRUKCJA JURYDYCZNA
SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ

§ 1. Pojęcie spółki komandytowej

1. Definicja

Spółką komandytową jest spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden ze współników odpowiada całym majątkiem (komplementariusz), a odpowiedzialność co najmniej jednego współnika (komandytariusza) jest ograniczona. Ta zawarta w art. 102 k.s.h. legalna definicja spółki komandytowej oddaje jej istotę, którą stanowi występowanie w spółce dwóch kategorii współników o zasadniczo odmiennym, zróżnicowanym statusie. Ponoszący nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania komplementariusz jest współnikiem „aktywnym”, który prowadzi sprawy spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. Komandytariusz natomiast jest współnikiem „pasywnym”, odsuniętym od bieżącego zarządzania spółką i od jej reprezentowania.

Do spółki komandytowej stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej (art. 103 k.s.h.). Spółka komandytowa nie jest jednak w żadnym razie odmianą spółki jawnej¹. Wykształciła się odrębnie, w toku „własnego” procesu historycznego i wiele istotnych elementów różni te dwie spółki. Odpowiednie stosowanie do spółki komandytowej przepisów o spółce jawnej wynika wyłącznie z przyjętej techniki legislacyjnej. Na gruncie przepisów kodeksu spółek handlowych o handlowych

¹ Por. W. Górecki, A. Kappes (w:) *System prawa handlowego*, t. 2, *Prawo spółek handlowych*, red. S. Włodyka, Warszawa 2012, s. 501, 502; A. Kidyba, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. I, *Komentarz do art. 1–300 k.s.h.*, Warszawa 2011, s. 442; A. Szumański (w:) *System prawa prywatnego*, t. 16, *Prawo spółek osobowych*, red. A. Szajkowski, Warszawa 2008, s. 895. Odmiennie i nietrafnie m.in.: A. Herbet, *Spółka komandytowa według Kodeksu spółek handlowych. Komentarz*, Lublin 2004, s. 21, a także autorzy przedwojenni, np. T. Dziurzyński, Z. Fenichel, M. Honzatko, *Kodeks handlowy. Komentarz*, Łódź 1992 (reprint), s. 162.

spółkach osobowych kompleksowa regulacja istnieje tylko w odniesieniu do spółki jawnej. Tym samym regulacja tej spółki tworzy model handlowej spółki osobowej. W przypadku pozostałych spółek osobowych regulacja ma charakter wybiórczy i obejmuje tylko te elementy, które odróżniają daną spółkę od modelu wynikającego z przepisów o spółce jawnej. Regulacja taka jest zresztą typowa dla wielu systemów prawnych².

„Odpowiednie” stosowanie do spółki komandytowej przepisów o spółce jawnej oznacza stosowanie tych ostatnich wprost (bez modyfikacji) bądź z modyfikacjami uwzględniającymi naturę spółki komandytowej albo możliwość odstąpienia od zastosowania przepisów o spółce jawnej³.

§ 2. Cel i charakter prawny spółki komandytowej

1. Cel spółki

Celem spółki komandytowej jest prowadzenie przedsiębiorstwa. Cel ten realizuje się poprzez wniesienie wkładów (element obligatoryjny) i współdziałanie wspólników w inny sposób (element fakultatywny, który może wynikać z umowy spółki; art. 3 k.s.h.). Cel w postaci prowadzenia przedsiębiorstwa powinien być wspólny dla wszystkich wspólników. Niedopuszczalne są odmienne cele dla poszczególnych wspólników, grup wspólników czy odmienne cele dla wspólników i spółki⁴. Cel spółki w postaci prowadzenia przedsiębiorstwa jest bowiem z założenia jeden⁵. Prowadzenie przedsiębiorstwa jako cel spółki należy rozumieć jako prowadzenie działalności gospodarczej. Działalność ta jest zdefiniowana w art. 2 u.s.d.g. i oznacza zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie,

---

² Por. A. Kappes, *Spółka komandytowa*, Warszawa 1999, s. 6 i n.

³ Por. przykładowo: J. Nowacki, „Odpowiednie” stosowanie przepisów prawa, PIP 1964, z. 3, s. 367.

⁴ Tak trafnie A. Kidyba, *Handlowe spółki osobowe*, Warszawa 2010, s. 251, 252.

⁵ Odmienne zagadnienie relacji pojęć „cel spółki”, „prowadzenie przedsiębiorstwa” i „przedmiot działalności spółki” ujmują A. Kidyba, *Handlowe...*, s. 252, dla którego cel spółki jest czymś odmiennym od „prowadzenia przedsiębiorstwa”. To ostatnie ma być sposobem realizacji tego celu, zaś granice legalnego działania spółki wyznacza przedmiot działalności spółki.

rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność gospodarcza spółki jest skonkretyzowana co do przedmiotu w umowie spółki i podlega wpisowi do KRS, ale zawsze będzie to prowadzenie przedsiębiorstwa, czyli prowadzenie działalności gospodarczej. Odróżnia to cel spółki komandytowej z jednej strony od spółki partnerskiej⁶, z drugiej zaś od spółek kapitałowych. Działalność tych ostatnich może być bowiem prowadzona w każdym celu dozwolonym przez prawo (art. 151 § 1 k.s.h.)⁷. Przeciwny pogląd, jakoby handlowa spółka osobowa mogła być tworzona w celu niezarobkowym, nie znajduje podstawy prawnej wobec jasnej definicji działalności gospodarczej⁸. Cel w postaci prowadzenia działalności gospodarczej zasadniczo różni się też od „celu gospodarczego” w rozumieniu art. 860 k.c. (dotyczącego spółki cywilnej).

Tak określony cel spółki komandytowej oznacza, że jest ona *ex definitione* przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 u.s.d.g. i art. 43¹ k.c. Przepisy te w identyczny sposób określają przedsiębiorcę jako osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Spółka komandytowa jako podmiot prawa niewyposażony w osobowość prawną mieści się w tej ostatniej grupie.

⁶ Celem spółki partnerskiej jest bowiem wykonywanie wolnego zawodu, jakkolwiek sprawa nie jest oczywista, np. U. Promińska uważa, że celem spółki partnerskiej jest prowadzenie przedsiębiorstwa, zaś „wolny zawód” wyznacza jedynie przedmiot tego przedsiębiorstwa; por. U. Promińska, *Spółka partnerska*, Biblioteka Prawa Handlowego, red. A. Kidyba, Warszawa 2013, s. 25–26.

⁷ Brak odpowiednika tego przepisu w regulacji spółki akcyjnej, jednak przesądza o tym *communis opinio doctorum*; por. przykładowo T. Siemiątkowski, R. Potrzezecz (w:) *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 3, red. T. Siemiątkowski, R. Potrzezecz, Warszawa 2013, s. 27.

⁸ Tak nietrafnie np. S. Sołtysiński (w:) S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwań, *Kodeks spółek handlowych*, t. I, *Przepisy ogólne. Spółki osobowe. Komentarz do art. 1–150*, Warszawa 2012, s. 378; K. Strzelczyk (w:) *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. 1, red. T. Siemiątkowski, R. Potrzezecz, Warszawa 2011, s. 224, i w szeregu orzeczeń Sąd Najwyższy (np. uchwała z dnia 11 maja 2005 r., III CZP 11/05, OSNC 2006, nr 3, poz. 48). Poglądy te, nietrafne w aktualnym stanie prawnym, każą jednak zastanowić się, czy ustawodawca nie powinien zezwolić handlowym spółkom osobowym na prowadzenie każdej działalności dozwolonej prawnie (działać w każdym celu prawnie dopuszczalnym) na wzór handlowych spółek kapitałowych.

Andrzej Kidyba – profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Gospodarczego i Handlowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, specjalista w zakresie prawa handlowego, gospodarczego i cywilnego; ukończył aplikację sędziowską i zdał egzamin radcowski; autor, współautor oraz redaktor ponad 250 publikacji, w tym kilkudziesięciu książek i opracowań naukowych: wielokrotnie wznawianych komentarzy (m.in. *Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Kodeks cywilny. Komentarz*), podręczników i monografii, glos, artykułów publikowanych w Polsce i za granicą; arbiter w licznych międzynarodowych i krajowych postępowaniach arbitrażowych. Współpracuje z wieloma europejskimi ośrodkami naukowymi, wykłada w Studienstiftung des deutschen Volkes. Jest konsulem honorowym Republiki Federalnej Niemiec; ekspert komisji sejmowych i Rządu RP.

Aleksander Kappes – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, kierownik Zakładu Prawa Spółek w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji UŁ. Wykłada prawo gospodarcze i handlowe oraz prawo spółek na WPiA UŁ oraz na Studiach Podyplomowych Prawa Spółek tamże. Prowadzi studia doktoranckie z prawa gospodarczego i handlowego w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie. Wykonuje zawód adwokata w kancelarii Kappes, Kwiecień, Masłowski, Płachecki. Adwokaci, Spółka partnerska z siedzibą w Łodzi; autor wielu publikacji z zakresu prawa: spółek, cywilnego i handlowego.

Książka stanowi monograficzne opracowanie przedstawiające w sposób kompleksowy problematykę spółki komandytowej.

W publikacji omówiono m.in. takie zagadnienia, jak:

- utworzenie spółki komandytowej,
- udziały w spółce i wkłady do niej,
- obowiązki i uprawnienia wspólników,
- prowadzenie i reprezentacja spraw spółki,
- rozwiązanie, likwidacja i procesy transformacyjne spółki.

Autor ukazuje zagadnienia istotne dla przedsiębiorców zainteresowanych tą formą prowadzenia działalności gospodarczej, odpowiada na wiele praktycznych pytań związanych ze spółką komandytową oraz ukazuje nowe problemy, nieomawiane dotąd w literaturze przedmiotu.

Publikacja przeznaczona jest zarówno dla prawników praktyków, w tym dla sędziów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, aplikantów, jak i teoretyków prawa. Będzie pomocna także dla przedsiębiorców.

Cena 139 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

